

INFORMATIEBLAD MINERALENCONCENTRAAT (NR. 2, MAART 2010)

Voor u ligt het 2de "Informatieblad Mineralenconcentraat". Het informatieblad over de pilots mineralenconcentraat ook wel kunstmestvervangers genoemd. In deze editie aandacht voor de voorlopige resultaten over 2009, (extra) activiteiten in 2010 en andere wetenswaardigheden.

Resultaten onderzoek 2009

Eind 2009 is door de Wageningen UR een tussenrapportage over de onderzoeksresultaten van 2009 opgeleverd. Deze rapportage is conform afspraak ook bestemd voor de Europese Commissie. Er is sprake van een tussenrapportage omdat hierin slechts de meetgegevens tot november 2009 zijn verwerkt en we nog een volledig onderzoeksjaar te gaan hebben. De stuurgroep heeft bij de behandeling van het tussenrapport vier belangrijke aandachtspunten geconstateerd:

1. de stikstofwerkingscoëfficiënt van het mineralenconcentraat was in de veldproeven lager dan verwacht;
2. de concentraties van de waardegevende mineralen N en K waren lager dan verwacht;
3. de samenstelling van de concentraten was bij de meeste producenten niet constant. Er waren verschillen tussen de producenten en bij sommige producenten varieerde de samenstelling in de tijd;
4. in de praktijk werd het mineralenconcentraat vaak met dierlijke mest gemengd en als mengsel aangewend.

Door bijsturing van het onderzoek, extra praktijkonderzoek en demonstraties en het onderling delen van kennis over de bedrijfsvoeringsprocessen tussen de producenten worden deze zaken in 2010 opgepakt. Het verhogen van de waardegevende bestanddelen (stikstof en kali) in het concentraat door indikkingstechnieken is een zaak van langere adem en vraagt verdere innovatie op bedrijven. Hoewel het onderzoek nog loopt hebben de verantwoordelijke partijen er alle vertrouwen in dat er goede resultaten geboekt zullen worden in 2010. Met extra inspanningen en inzet van middelen wordt getracht om de kennishiaten verder op te lossen en de praktijkinzet en acceptatie van het mineralenconcentraat verder te vergroten.

Het tussenrapport over 2009 kunt u vinden op www.verantwoordeveehouderij.nl onder de PZ-projecten en de informatiebladen over de verschillende deelonderzoeken treft u aan op www.mestverwerken.wur.nl Deze informatie is ook op de vragen bij de projectleider (zie onder 'Nadere info').

Ervaringen met mineralenconcentraat in de praktijk

Op diverse plaatsen is in 2009 praktijkervaring opgedaan met het gebruik van mineralenconcentraat als vervanger van kunstmest. Alle gebruikers die zich hebben laten registreren bij het LNV-loket zijn gevraagd een enquête in te vullen. Daarnaast hebben 2 melkveebedrijven vanuit Koeien & Kansen en 1 akkerbouwbedrijf vanuit Telen met Toekomst praktijkervaring opgedaan. De praktijkervaringen zijn over het algemeen positief. Bij melkveebedrijven zijn de mogelijkheden voor de inzet van het mineralenconcentraat op grasland vooral afhankelijk van de kalibehoefte van het bedrijf en het eventuele fosfaatoverschot op het bedrijf. Het mineralenconcentraat werd in de melkveehouderij vaak gemengd met drijfmest en toegepast als basisbemesting. Op akkerbouwgewassen werd het concentraat vaker als afzonderlijke gift toegediend. De waarde van het mineralenconcentraat wordt bepaald door de mate waarin stikstof en/of kali kunstmest wordt vervangen.

Uitgebreide resultaten zijn te vinden bij de eerder genoemde informatiebladen.

Nieuw in 2010

Bijsturing onderzoek

In 2010 zal aanvullend onderzoek plaatsvinden. Met name de stikstofwerking krijgt extra aandacht. Het opnemen van aangezuurd concentraat, vergelijking met vloeibare kunstmest en het meten van de uitspoeling van stikstof bij gebruik van het mineralenconcentraat wordt in 2010 opgenomen in het onderzoek.

Extra aandacht voor de praktijk

Daarnaast is er extra aandacht voor de praktijk. De planning is om in 2010 en 2011 aanvullend praktijkonderzoek te doen op proefboerderijen en een aantal demonstraties op bedrijven te organiseren. Het gaat hierbij om de gewassen zetmeel- en consumptieaardappelen, wintertarwe, zomergerst, snijmaïs en grasland op zand-, dal- en/of kleigrond. De demonstraties en praktijkproeven zullen verdeeld over het land plaatsvinden. Hierbij is er ook aandacht voor bijbemesting in deze gewassen, omdat hierbij vaker sprake is van kunstmestvervanging. Voor deze uitbreiding heeft het Ministerie van LNV extra middelen ter beschikking gesteld en is er overleg met verschillende provincies over medefinanciering.

Onderzoek naar mogelijk nieuwe emissiearme aanwendingstechniek

Om met mineralenconcentraat kunstmest te vervangen is het noodzakelijk dat er emissiearme aanwendingstechnieken beschikbaar zijn waarmee ook gedurende het groeiseizoen mineralenconcentraat kan worden toegediend. In 2010 zal in aardappel en op granen onderzocht worden in hoeverre een nieuw ontwikkelde toedieningstechniek ook als emissiearm aangemerkt kan worden. De essentie zit hierbij in het feit dat toediening plaats zal gaan vinden in een voor 85% gesloten gewas waardoor de ammoniakemissie naar verwachting aanzienlijk beperkt kan worden. Of deze techniek in 2010 ook al in de praktijk toegepast mag worden is bij het ter perse gaan van dit nummer nog niet bekend.

Verkenning ontwikkeling veehouderij

In 2010 wordt een verkenning gestart over de mogelijke effecten op de veestapel in Nederland bij erkenning van het mineralenconcentraat als kunstmestvervanger. Hoewel deze verkenning formeel geen onderdeel vormt van het pilotproject is het wel relevant voor de besluitvorming over een mogelijke erkenning, met name ook in relatie tot de voorgenomen afschaffing van de dierrechten en het melkquotum in 2015.

Nadere info

Aanvullende algemene informatie over het project is krijgen bij de projectleider:

[Gerard Keurentjes \(Min. LNV\)](#)

tel: 06-48130894

Informatie ten aanzien van de verschillende onderzoeken die door WUR worden uitgevoerd is te krijgen bij de onderzoekscoördinator.

[Gerard Velthof \(Alterra\)](#)

tel: 0317-486503

Eerdere edities op aanvraag beschikbaar.